

Hættuárin miklu og íslensk áhrif

I.

Adam Rutherford, hinn stórmerki spámaður og fræðimaður, lætur, í nýrri bók, vel yfir þeim tíðindum sem vænta megir þessu nýbyrjaða ári. Segir spámaðurinn, að eftir þá stórkostlegu sigra, sem á þessu ári munu unnir verða, muni hin öllu öfi, sem öllu vilja ráða hjer á jörðu, verða að hafa afturáneir en dæmi eru til í sögu mannkynsins áður. Þetta er mjög stórkostlegt, segir hann, en þýðir þó ekki það, að vjer áum altíeinu þúsundarárikið, frá 1945, eða lagi mannkynsins eins og vjer mundum kjósa þá. En augljóst virðist honum, að svo miklar breytingar til batnaðar á högum mannkynsins, sjeu ekki langt undan, að líkar hafi aldrei orðið áður. Heimsstyrjöldin nú, segir Rutherford, mun leiða til breytingar svo stórkostlegrar, að tjörnabyllingin franska, og afnvel hin rússneska, eru þar þjá smáræði. Og er vonandi að þetta sannist á þá leið, að mjög niku stórfeldari breytingar muni verða hjer á jörðu til batnaðar, en dæmi eru til áður. En ekki er jeg trúður á, að það sem rjetnefnt er bylling, hversu stórkostleg sem hún væri, mundi geta valdið þeim aldaskiftum sem þurfa að verða.

II.

Þá vikur Rutherford enn að þýðingu Íslands fyrir aldaskift um þeim sem í vændum eru, og segir, að jafnvel þó að íslenska þjóðin sje svona óræmá, þá sje það engarveginn þvi til yrirstöðu, að hjer geti komið upp það ljós, er hljótist af „andeg vakning“, sem nú til nargra þjóða. „Allra þjóða“ væri óhætt að segja, þvi að hjer ræðir um þann víðari og lýpri skilning á lífinu og tilverunni, sem ómissandi er, ef komist á að geta orðið af hellegi og yfir á þá leið, sem ekki er til dauða, heldur ávalt til neira og betra lífs.

Jeg hyst við að mörgum muni leika hugur á að kynnst þessari nýu bók hins ágæta pámanns, og hann hefir, nú sem fyr, sýnt Íslendingum þá mugusemi, að gera ráðstafanir til að það sem hann hefir ritað, verði þýtt á íslensku.

III.

En þótt Rutherford láti vel yfir þessu nýbyrjaða ári, þá verður þó, þvi miður, að segja, að hættuegra ár en þetta, eða þetta sagd, jafn hættulegt, hefir aldrei í hönd farið á þessari jörð. Min nýa náttúrufræði — er jeg nefni svo — er þess aldandi, að þetta má segja allveg með vissu.

Lífið á hverri jörð, á að vaxa fram til þeirrar samstillingar, að æðra líf á fullkomnari jarð tjörnum, sem er undanfarið, að hinu æðsta takmarki er orðið náð. En það er alsamstilling lífsins í alheimi, og þaraffandi, fullkomin ták lífsins á öllum öflum og mögu leikum efnisheimans. Líf á

jörðum þar sem ekki er náð til vítaðs sambands við hið æðra líf annara jarða, er mjög óljkt þvi sem líf á að vera. Það eru þvi höfuðtímanöt í sögu hverrar jarðstjörnu, þegar þetta svo mjög nauðsynlega samband tekst. Og vitanlega verða upptökin að verða þau, að upp komi á jörð, sem ennþá er heimkynni hörmunga og svi-virðinga, skilningur á nauðsyn og möguleika þessa sambands. Og er þá mjög mikið undir þvi komið, að þeim skilningi verði sem fyrst sigurs auðið. Eða, með öðrum orðum, að það dragist sem skemst, að þar verði almennar undirtektir, þvi lengur sem það dregst, þvi meira verður sambandið við jarðstjörnur þar sem lífið er á afvegum, og lífið á jörðinni þar sem boðskapurinn um þann sigur lífsins sem unnist gæti, er ekki þeginn þaraffandi, hættulegra.

IV.

Hjer á Íslandi hagar nú einmitt svo til, að þessi boðskapur hefir ekki fengið eins skjótar og góðar undirtektir og þurft hefði, og sennilega hefði orðið, ef menn hefðu glöggvað sig nógu vel á sögu þjóðarinnar. Og þessi dráttur, með þaraffandi vaxandi sambandi við illa staði, er aðalorsök þess, að þjóðin er í vaxandi hættu. En ef spádómur Rutherfords um framúrskarandi farsælar horfur undir áramótin næstu, er rjettur, þá þýðir það einnig það, að íslenskra áhrifa á gang viðburðanna mun gæta meira og betur en áður, eins og verða mundi ef sambandsmálinu mesta væri hjer sint nokkru nær þvi sem þarf að verða.

Nokkur hjálp til að láta sjer orð min að gagni verða gæti það orðið, ef menn vildu gefa þvi gætur, hversu oft hefir rjett reynst það sem jeg hefi sagt fyrir um rás viðburðanna. Læt jeg þar nægja, að benda á t. d. Viðnýal, s. 27, 30, 33, 34, 37.

Í ársbyrjun 1944.

Helgi Pjeturss.